

Globaliseringens pris

Eddie Olsson, Jordens vänner

Stadsbiblioteket i Halmstad onsdagen den 9 mars 2016.

Internationell handel är inget negativt i sig, tvärtom ett viktigt verktyg för välfärd, utveckling och utjämning. Men frihandel har blivit ett självändamål och tenderar att ta herraväldet över demokrati och nationell suveränitet med förödande konsekvenser för lokalsamhället i många länder. Med exempel från Colombia visade Eddie Olsson hur böndernas situation undergrävs av frihandelsavtal som tvingar landet att importera billiga livsmedel. Dessa framställs i industriellt jordbruk i Nordamerika eller Europa och med hög resursförbrukning och stor klimatpåverkan. Ett slående exempel: Colombia, kaffets hemland, importerar numera 67 % av sin egen kaffekonsumtion.

Föredragshållaren ifrågasatte om detta ”moderna” jordbruk kan anses effektivt när det producerar 30 % av jordens livsmedel och samtidigt förbrukar 57 % av resurserna i form av drivmedel, konstgödsel, transporter m.m. Enbart förbrukningen av mineralgödsel förorsakar ungefär lika stora koldioxidutsläpp som världens samlade flygtrafik.

Ett ytterligare hot mot de fattiga och folkrika länderna i syd är att just dessa länder och deras förutsättningar för jordbruk drabbas betydligt hårdare av klimatförändringarna än de rika länderna i nord.

Tre krav måste ställas på ett hållbart jordbruk: småskalighet, fossilfrihet och social hållbarhet. Det brukar invändas att denna typ av jordbruk inte kan försörja världens befolkning. Mot detta kan ställas att fortfarande ca 70 % av jordens livsmedel produceras lokalt och småskaligt. Den andelen får inte ytterligare minska utan med lämpliga styrmedel bringas att öka. Som en underskattad och effektiv odlingsform framhölls s.k. *agroforestry*.

Under frågestunden efter föredraget kom frågan upp om det föreslagna handelsavtalet, *TTIP*, mellan EU och USA. Syftet är att undanröja handelshinder, vilket bl.a. innebär att företag får rätt att stämna stater som inför nya regleringar som kan hindra handeln. Dessutom föreslås större företag få rätt att yttra sig över lagförslag som kan hota deras intressen. I Sverige har debatten om *TTIP* i stort sett uteblivit, medan den varit föremål för stora demonstrationer i Europa.

Referat (efter filminspelningen)

Bruno Toftgård